

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118236621
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6118236621.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členov senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a JUDr. Mariána Blahu v právnej veci žalobcu OTP Banka Slovensko, a.s., Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31318916 proti žalovanému 1/ R. Y., nar. XX.XX.XXXX, V. XXXX/XX, XXX XX F. F., 2/ R. Y., nar. XX.XX.XXXX, V. XXXX/XX, XXX XX F. F. a 3/ E. Y., nar. XX.XX.XXXX, V. XXXX/XX, XXX XX F. F., u všetkých žalovaných s adresou pre doručovanie Motorest u Janíka, Popradská cesta č. 30, 054 01 Levoča o zaplatenie 21.702,44 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 9Csp/29/2018-174 zo dňa 7. decembra 2018 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 9Csp/29/2018-174 zo dňa 7. decembra 2018 v napadnutej časti druhej výrokovej vety mení tak, že žalovaní 1/, 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne úroky z úveru za obdobie do 22.02.2018 vo výške 4.054,- Eur, úroky z úveru vo výške 6,5% ročne zo sumy 21.702,44 Eur od 23.02.2018 do 13.03.2018, úroky z úveru vo výške 6,5% ročne zo sumy 21.452,44 Eur od 14.03.2018 do 20.06.2018 a úroky z úveru vo výške 6,5% ročne zo sumy 461,19 Eur od 21.06.2018 do zaplatenia.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré sú povinní nahradiť spoločne a nerozdielne.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím uložil súd prvej inštancie žalovaným 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 461,19 Eur, úroky za obdobie do 30.04.2015 vo výške 996,- Eur, úroky z omeškania za obdobie do 22.02.2018 vo výške 2.161,28 Eur, vo výške 3 % ročne zo sumy 21.702,44 Eur od 23.02.2018 do 13.03.2018, zo sumy 21.452,44 Eur od 14.03.2018 do 20.06.2018, zo sumy 461,19 Eur od 21.06.2018 až do zaplatenia. V časti, v ktorej sa žalobca domáhal zaplatenia zmluvného úroku z úveru za obdobie do 22.02.2018 vo výške 5.050,-Eur súd zohľadnil úhradu sumy 950,- Eur žalovaným 3/ v prospech žalobcu, ktorú odpočítal a zvyšnú časť uplatneného úroku z úveru v sume 4.054,- Eur, úroky z úveru vo výške 6,5 % ročne zo sumy 21.452,44 Eur (správne malo byť zo sumy 21.702,44 Eur) od 23.02.2018 do 13.03.2018, úroky z úveru vo výške 6,5 % ročne zo sumy 21.452,44 Eur od 14.03.2018 do 20.06.2018 a úroky z úveru vo výške 6,5 % ročne zo sumy 461,19 Eur od 21.06.2018 do zaplatenia zamietol. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku konanie zastavil. Žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania spoločne a nerozdielne a v plnom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie odôvodnil súd tým, že žalobca uzatvoril so žalovaným 1/ ako dlžníkom dňa 08.08.2005 Zmluvu o poistenom hypotekárnom úvere, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 29.874,53 Eur pri pohyblivej úrokovej sadzbe, ktorá v čase podpisu Zmluvy predstavovala 5,40% ročne. Žalovaný 1/

sa zaviazal splácať úver v mesačných splátkach po 167,76 Eur, pričom prvá splátka mala byť uhradená 20.09.2005 a posledná dňa 20.08.2035.

3. Pre opakované porušenie povinnosti splácať úver riadne a včas vyhlásil žalobca dňa 13.11.2009 predčasnú splatnosť úveru. Dňa 15.04.2010 došlo medzi žalobcom a žalovaným 1/ k uzatvoreniu Dodatku č. 1 k Zmluve o hypotekárnom úvere, v ktorom svoj dlh uznal a so žalobcom sa dohodol tak, že ho bude splácať v mesačných splátkach po 210,50 Eur s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 20.04.2010 a posledná 20.08.2035. Okrem žalovaného 1/ sa v uvedenom Dodatku zaviazal k splneniu tohto záväzku aj žalovaný 3/ a následne k nemu dňa 11.05.2010 pristúpil aj žalovaný 2/. Aj po podpísaní Dodatku k Zmluve o hypotekárnom úvere porušoval žalovaný 1/ podmienky splácania úveru, preto ho žalobca listom zo dňa 15.01.2015 upozornil na porušovanie povinností a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy. Upozornil ho aj na možnosť predčasnej splatnosti úveru, ku ktorej došlo dňa 07.04.2015.

4. Na dlh žalovaného 1/, ktorý uznal a neplatil z dôvodu zranenia pri dopravnej nehode zaplatila jeho matka - žalovaný 3/ - sumu 950,- Eur. Zároveň uznal dlžnú sumu z titulu nedoplatku istiny vo výške 461,19 Eur, ktorá suma zostala predmetom sporu potom, ako vzal žalobca pred prvým pojednávaním žalobu z dôvodu čiastočného uspokojenia ním uplatnenej pohľadávky z dôvodu vydraženej nehnuteľnosti vo výške 20.991,25 Eur, späť. Žalovaný 1/ však neuznal nárok žalobcu na úroky pre nedostatok finančných prostriedkov. Dlžnú sumu 461,19 Eur uznali za dôvodnú aj žalovaný 2/ a 3/.

5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že Zmluva o hypotekárnom úvere je zmluvou spotrebiteľskou, pričom úroky nie sú sankciou, ale sú cenou za poskytnuté peňažné prostriedky tak, ako to vyplýva z ust. § 497, § 502 a § 503 Obch. zák. Skúmal, či úroky, ktoré žalobca v žalobe uplatnil možno požadovať aj od predčasnej splatnosti dlhu, ktorá nastala po opakovanom porušení povinnosti žalovaným 1/ splácať dlh riadne a včas v splátkach ku dňu 07.04.2015. Dospel k záveru, že po zosplatnení úveru sa zmluvným úrokom istina už neúročí, pretože nastupuje ako sankcia úrok z omeškania, čo vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/14/98. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje podľa názoru súdu prvej inštancie značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ako aj zhoršenie jeho postavenia bez individuálneho vyjednanja podmienok s dodávateľom, preto je s poukazom na § 53 ods.1 OZ neplatná.

6. Z uvedených dôvodov priznal súd žalobcovi dohodnuté úroky z dlžnej istiny len za obdobie do 30.04.2015 v ním vyčíslenej výške, t.j. v sume 996,- Eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu ako bezdôvodnú zamietol. Zároveň priznal žalobcovi právo na úrok z omeškania, ktorý si uplatnil len vo výške 3% ročne z dlžnej sumy v súlade s § 517 OZ a Nariadením vlády SR č. 87/1995 a vo zvyšnej časti konanie zastavil. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože k čiastočnému zastaveniu konania došlo zavinením žalovaných.

7. S rozhodnutím súdu prvej inštancie v jeho druhej výrokovej vete, ktorou rozhodoval o nepriznaní úrokov z úveru žalobcovi, keď žalobu v tejto časti zamietol, podal žalobca odvolanie. S právnym názorom súdu prvej inštancie vyjadrenom v bode 15 odôvodnenia jeho rozhodnutia o tom, že úroky z úveru už po predčasnej splatnosti, ktorú veriteľ vyhlási a ktorá nesporne nastala ku dňu 07.04.2015 nemá žalobca právo požadovať, keďže sa po zosplatnení úveru zmluvne dohodnutým úrokom z úveru už istina neúročí z dôvodu, že veriteľovi vzniká právo na úrok z omeškania sa nestotožnil. Nesúhlasil ani s jeho názorom o tom, že dohoda o platení úrokov z úveru aj po splatnosti spôsobuje značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa a je preto s poukazom na § 53 ods.1 OZ neplatná a že žalobcovi v dôsledku predčasnej splatnosti úveru vzniklo len právo na jednorazové vrátenie požičanej istiny z úveru a úrokov splatných ku dňu zosplatnenia úveru. V tejto súvislosti poukázal na § 261, § 497 a § 502 Obch. zák., podľa ktorého je okamih vzniku povinnosti dlžníka platiť úroky v Obchodnom zákonníku výslovne uvedený a neodvíja sa od obsahu dohody medzi zmluvnými stranami, t.j. od termínu poskytnutia úveru dohodnutého v zmluve, ale je naviazaný na okamih faktického poskytnutia peňažných prostriedkov dlžníkovi, pričom moment ukončenia trvania povinnosti dlžníka platiť úroky sa odvíja od skutočného vrátenia peňažných prostriedkov, a teda od doby vrátenia úveru.

8. Poukázal na tú skutočnosť, že Zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla, keďže vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a odstúpenie od zmluvy sú rozličnými inštitútmi, preto nárok veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie zmluvne dohodnutého úroku z úveru trvá až do úplného splatenia úveru. Ohľadom takto vysloveného názoru poukázal na viaceré rozhodnutia Krajských súdov v

Košiciach, v Banskej Bystrici a v Nitre. Uviedol tiež, že aj zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a aj zák.č. 129/2010 Z.z. ako lex specialis pre oblasť spotrebiteľských úverov predpokladá v § 6 ods.2, že spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia (§ 6 ods.2 zák. č. 258/2001 Z.z.). Zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanoveniach týkajúcich sa odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy, a to v § 13 ods.3 uvádza, že dlžník - spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať až do dňa jej splatenia. Aj z § 16 ods.1, 2 a 5 cit. zák. vyplýva, že veriteľ má na úroky a náklady za časové obdobie do splatenia úveru právo.

9. K rozdielnosti inštitútu odstúpenia od zmluvy a vyhlásenia predčasnej splatnosti žalobca uviedol, že po vyhlásení a účinnosti predčasnej splatnosti zmluvný vzťah nezaniká, ale naďalej trvá, pričom sa mení jeho obsah, pokiaľ ide o zmluvnú podmienku dátumu splatnosti jednotlivých splátok úveru. Nemení sa však to, že dlžník disponuje naďalej s finančnými prostriedkami, ktoré mu žalobca ako veriteľ na základe platnej zmluvy o úvere poskytol. Z uvedených dôvodov neexistuje preto dôvod, aby dlžník zmluvne dohodnuté úroky z úveru za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nemal povinnosť platiť. Nezaplatením úrokov z úveru vzniká na strane žalovaného 1/ podľa názoru žalobcu bezdôvodné obohatenie, keď žalovaný 1/ úver v celom rozsahu nevrátil a po zosplatnení úveru žalobcom dlžnú sumu naďalej užíva. Zároveň poukázal, že podľa § 53 ods.1, druhá veta OZ sú z prieskumu neprijateľnosti vyňaté zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak sú tieto vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

10. Tvrdil, že v čl. IV. ods.6 Zmluvy o poistenom hypotekárnom úvere uzavretej dňa 08.08.2005 medzi žalobcom a žalovaným 1/ pod č. 069/4006/05HU je dohodnuté, že ak dlžník so splatením úveru alebo akejkoľvek splátky úveru podľa tejto zmluvy mešká, je banka oprávnená od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej, ale nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa čl. I bod 2 tejto zmluvy aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne. Takéto zmluvné dojednanie je jasné a zrozumiteľné a obsahuje dohodu o určovaní výšky úrokov ako ceny úveru tak, že úroky sa bez ohľadu na splatnosť úveru počítajú až do skutočného vrátenia peňažných prostriedkov, preto súd nemôže skúmať takúto podmienku v kontexte jej prípadnej neprijateľnosti, v dôsledku čoho je takto vyslovený právny názor súdu prvej inštancie o tom, že zmluva o úvere je absolútne neplatná, nesprávny.

11. Žalobca nesúhlasil ani so záverom súdu o údajne ustálenej súdnej praxi, pretože tento záver nie je pravdivý a súdna prax je v tejto otázke roztrieštená. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 01.05.1996 uverejnenom v časopise Zo súdnej praxe č. 55/1996, ako aj na rozhodnutia krajských súdov, ktoré s právnym názorom vysloveným súdom prvej inštancie nekorešponujú. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v druhej výrokovej vete zmenil tak, že žalovaného zaviazal na zaplatenie úrokov z úveru tak, ako si ich uplatnil, prípadne rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zruší a vráti na ďalšie konanie.

12. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a takýto postup nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods.1 a § 219 ods.1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

14. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ ako dlžníkom bola dňa 08.08.2005 uzatvorená Zmluva o poistenom hypotekárnom úvere č. 069/4006/05HU (ďalej len Zmluva) podľa § 497 a nasl. Obch. zák., na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému 1/ hypotekárny úver v sume 900.000,- Sk s lehotou splatnosti 30 rokov na rekonštrukciu rodinného domu zapísaného na LV č. XXX v k.ú. Q. M., okr. N. vo vlastníctve tretích osôb. Medzi stranami bola dohodnutá pohyblivá úroková sadzba, ktorá bola v deň podpisu zmluvy vo výške 3,85% ročne zvýšená o prirážky 1,55% ročne na celkovú výšku 5,40% ročne a neskôr na 6,5% ročne.

15. Návratnosť úveru zabezpečil dlžník záložným právom zriadeným na rekonštruovanú nehnuteľnosť s tým, že bol povinný poistiť nehnuteľný majetok, ktorý je predmetom zabezpečenia proti poškodeniu a

zničeniu a poistné plnenie vinkulovať v prospech žalobcu. V čl. IV. bod 1 Zmluvy sa zaviazal dlžník splátiť banke istinu úveru spolu s úrokmi v mesačných splátkach, a to 1. dňa 20.09.2005 vo výške 5.054,- Sk, 2. až 359. splátku v 20-ty deň v mesiaci vo výške po 5.054,- Sk a poslednú 360. splátku dňa 20.08.2035 v sume 4.854,17 Sk. Zároveň sa zaviazal zaplatiť banke poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bude splácať v 10 mesačných splátkach po 630,- Sk a poplatok za vedenie účtu podľa platného cenníka.

16. V čl. IV. ods.6 Zmluvy je dohodnuté, že ak dlžník so splatením úveru alebo akejkoľvek splátky úveru podľa tejto zmluvy mešká, je banka oprávnená od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej, ale nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa čl. I bod 2 tejto zmluvy aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne.

17. V čl. VI.I Zmluvy dohodli zmluvné strany podmienky jej platnosti po porušení zmluvných povinností, pričom presne určili, čo sa považuje za podstatné porušenie a aké sú jeho dôsledky. V bode 4 tohto článku dohodli, že odstúpením od zmluvy o úvere popri právach a nárokoch vyplývajúcich z § 351 ods.1 Obch. zák. nezanikajú práva žalobcu a im zodpovedajúce povinnosti žalovaného 1/ ako dlžníka týkajúce sa úhrady dlžnej sumy poskytnutého úveru, úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov, zmluvných pokút a nákladov spojených s vymáhaním úveru a v bode 5 cit. článku sa dlžník zaviazal vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, príslušenstvom a poplatkami najneskôr do 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia Oznámenia o odstúpení od zmluvy alebo Oznámenia o vyhlásení úveru za splatný.

18. Dňa 12.04.2010 bol uzatvorený Dodatok č. 1 k Zmluve o hypotekárnom úvere medzi žalobcom, žalovaným 1/ a žalovaným 2/, v ktorom sa všetci dohodli na tom, že pohľadávka banky - žalobcu voči žalovanému 1/ predstavuje ku dňu 12.04.2010 sumu 31.386,76 Eur, z čoho nezaplatená istina úveru zodpovedá sume 28.711,66 Eur, nezaplatené príslušenstvo zodpovedá sume 2.675,10 Eur, z toho úroky z úveru sú v sume 2.624,38 Eur, úroky z omeškania sú vo výške 4,64 Eur a poplatky a náklady žalobcu sú v sume 46,08 Eur. Dlžník uznal svoj dlh voči žalobcovi zo zmluvy o úvere, pričom sa zmluvné strany dohodli, že žalovaný 1/ nie je povinný v termíne uvedenom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru zo dňa 13.11.2009 uhradiť jednorázovo celú pohľadávku banky zo zmluvy o úvere, ale ju môže splácať v splátkach podľa podmienok a v lehotách splatnosti dohodnutých v tomto Dodatku č. 1. Dlžník - žalovaný 1/ sa zaviazal zaplatiť žalobcovi príslušenstvo, poplatky a náklady splatné odo dňa 12.04.2010 do dňa uzatvorenia tohto dodatku, ako aj časť úrokov vo výške 6,76 Eur.

19. Zároveň došlo k zmene čl. I Zmluvy o hypotekárnom úvere, kedy zmluvné strany zrušili pôvodné znenie bodu 3, čl. I. a nahradili ho novým textom v znení: Úver je poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu, ktorá pozostáva zo základnej sadzby pre pohyblivý systém úročenia hypotekárnych úverov 5,75% ročne a prirážky 0,75% ročne, t.j. v deň podpisu tejto zmluvy o úvere v celkovej výške 6,50% ročne. Z tohto dodatku tiež vyplýva, že vývoj ročnej percentuálnej sadzby obchodu - pohyblivej úrokovej sadzby je závislý od nákladov banky na financovanie úverov, na poskytovanie a správu úverov vrátane nákladov na služby spojené s poskytovaním úverov, nákladov vyplývajúcich z rizika nesplatenia úverov a od ďalších nákladov, ktoré banke vznikajú v súvislosti s plnením všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodnutí príslušných štátnych a regulačných orgánov. Banka týmto dodatkom informovala klienta, že nastali okolnosti, ktoré majú vplyv na výšku ročnej percentuálnej sadzby obchodu najneskôr v deň účinnosti zmeny ročnej percentuálnej sadzby obchodu.

20. Došlo tiež k zmene pôvodného čl. IV. Splácanie úveru bod 1 Zmluvy o hypotekárnom úvere tak, že zmluvné strany sa dohodli na splátkovom pláne zostatku nesplatennej istiny vo výške 31.380,- Eur po dátume podpisu tohto Dodatku spolu s úrokmi v anuitných mesačných splátkach, ktoré zahŕňajú aj splátku úroku tak, že dňa 20.04.2010 zaplatí žalovaný 1/ sumu 210,50 Eur ako 1. splátku, 2. až 304. splátku, ktorú zaplatí 20. deň v mesiaci budú v sume 210,50 Eur a 305. splátka, ktorú zaplatí 20.08.2035 bude vo výške 208,32 Eur. Zároveň sa zaviazal platiť poplatok za vedenie úverového účtu v sume 3,30 Eur. Žalovaný 1/ vyhlásil, že pred podpisom tohto dodatku sa oboznámil aj so všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu pre poskytovanie hypotekárnych úverov v znení účinnom od 01.01.2009, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere a s nimi súhlasí.

21. Doplnil sa zároveň čl. IV. Splácanie úveru o nový bod 9, podľa ktorého v prípade, ak dlžník neuhradí, resp. bude v omeškani so splatením čo i len jednej splátky alebo jej časti v zmysle tohto Dodatku, je banka oprávnená vyhlásiť splátky dojednané v zmysle tohto Dodatku za jednorázovo splatné a žiadať o zaplatenie celej pohľadávky s príslušenstvom pred termínom splatnosti.

22. Z Dohody o pristúpení k záväzku uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným 1/ a 2/ dňa 11.05.2010, ku ktorej pristúpil aj žalovaný 3/ vyplýva, že pristupujúci dlžník splní za pôvodného dlžníka peňažné záväzky, ktoré vznikli a vzniknú zo Zmluvy o úvere alebo z odstúpenia od nej, pričom sa stáva dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi - žalovanom 1/ a všetci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. V Dohode o pristúpení k záväzku sa zmluvné strany dohodli o postupnom vyrovnaní pohľadávky s príslušenstvom vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere uzavretej so žalovaným 1/.

23. Vzhľadom k tomu, že žalovaný 1/ meškal s úhradou splátok hypotekárneho úveru viac ako 3 mesiace, vyzval žalobca žalovaného 1/ pred zosplatením výzvou na uhradenie dlžnej čiastky, ktorá činila ku dňu 15.01.2015 sumu 689,23 Eur. Zároveň ho upozornila, že podľa § 53 ods.9 OZ v prípade nezaplatenia dlžnej čiastky v stanovenom termíne vyhlásil úver za predčasne splatný, čo znamená pre dlžníka stratu možnosti splácať úver mesačnými splátkami a na jeho povinnosť zaplatiť celý úver do 10 dní na základe žiadosti žalobcu od doručenia vyhlásenia úveru za predčasne splatný a tiež, že pristúpi k realizácii zabezpečovacích prostriedkov, a teda k predaju založenej nehnuteľnosti na dražbe a k súdnemu vymáhaniu uspokojenia pohľadávky. Žalovaný 1/ si výzvu na adrese uvedenej aj v Zmluve o hypotekárnom úvere V. XXXX/XX, F. F. neprevzal a žalobcovi sa vrátila doručenka zo zásielky doručovanej žalovanému 1/ do vlastných rúk s oznámením, že adresát je neznámy. Rovnako zostali neprevzaté aj výzvy žalobcu adresované žalovanému 2/ a 3/.

24. Dňa 07.04.2015 vyhlásil žalobca úver za predčasne splatný. Účinnosť vyhlásenia úveru za predčasne splatný nastala 10. deň odo dňa doručenia tejto výzvy, kedy bol žalovaný 1/ povinný zaplatiť žalobcom vyčíslený dlh ku dňu 07.04.2015 v sume 29.721,45 Eur spolu s úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania od 07.04.2015 do zaplatenia celého dlhu. Ani tieto listiny neboli žalovanými 1/ až 3/ na nimi uvedených adresách v Zmluve o hypotekárnom úvere a v Dodatkoch k nej prevzaté.

25. Podaním zo dňa 26.06.2018 vzal žalobca žalobu o zaplatenie sumy 21.702,44 Eur s prísl. z dôvodu vydraženia nehnuteľnosti, ktorou bola návratnosť úveru zabezpečená dňa 20.06.2018 v sume 20.991,25 Eur, späť.

26. Predmetom sporu tak zostala úhrada sumy 461,19 Eur, úroky z úveru vyčíslené za obdobie od 22.02.2018 v sume 5.050,- Eur, úroky z omeškania za obdobie od 22.02.2018 vo výške 2.161,28 Eur, úroky z úveru vo výške 6,5% ročne zo sumy 21.702,44 Eur od 23.02.2018 do 13.03.2018, úroky z úveru vo výške 6,5% ročne zo sumy 21.452,44 Eur od 14.03. do 20.06.2018, úroky vo výške 6,5% ročne zo sumy 461,19 Eur od 21.06.2018 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 21.702,44 Eur od 23.02.2018 do 13.03.2018, úrok z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 21.452,44 Eur od 14.03. do 20.06.2018, úrok z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 461,19 Eur od 21.06.2018 do zaplatenia.

27. V podaní žalobcu zo dňa 04.07.2018 vyčíslil žalobca na výzvu súdu zmluvné úroky do predčasnej splatnosti, t.j. do dňa 30.04.2015 v sume 996,- Eur. Žalovaný 3/ predložil na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 25.07.2018 súdu doklad o úhrade sumy 952,- Eur v prospech žalobcu.

28. Podľa § 261 ods. 6 písm. d/ zák.č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej Obch. zák.) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere (§ 497).

29. Podľa § 497 Obch. zák., zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

30. Podľa § 502 ods.1 Obch. zák. od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

31. Podľa § 503 ods.3 Obch. zák. dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

32. Podľa § 506 Obch. zák. ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

33. Podľa § 39 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

34. Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

35. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia občianskeho zákonníka, aj keď inak by sa mali použiť normy obchodného práva.

36. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

37. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti

38. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav a vec neprávne správne posúdil, keď žalobu časti, v ktorej sa žalobca domáhal zaplataenia zmluvného úroku z hypotekárneho úveru aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru až do zaplataenia celej dlžnej sumy, zamietol. S jeho právnym názorom, že Zmluva o hypotekárnom úvere je zmluvou spotrebiteľskou, odvolací súd súhlasí. Nesúhlasí však s tým, že by veriteľovi nevzniklo právo na úroky z úveru aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ktorá nastala po opakovanom porušení povinnosti žalovaným 1/ splácať dlh ku dňu 07.04.2015 v dohodnutých splátkach riadne a včas. Odvolanie žalobcu v časti týkajúcej sa nepriznania úroku z úveru po predčasnom zosplatnení úveru až do vrátenia úveru žalovaným je preto dôvodné.

39. Odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že Zmluva o hypotekárnom úvere, z ktorej si žalobca uplatnil okrem iných nárokov aj na úrok z úveru nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, čo vyplývalo z § 1 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o úvere, a teda aj o hypotekárnom úvere je v slovenskom právnom poriadku upravená výlučne v Obchodnom zákonníku, preto tieto právne vzťahy je možné posudzovať iba podľa Obchodného zákonníka. Takýto záver však nie je v rozpore s ust. § 52 ods. 1, veta tretia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

40. Ustanovenia Občianskeho zákonníka je však možné použiť iba za predpokladu, že daný právny vzťah výslovne upravujú alebo aspoň pripúšťajú analógiu, teda aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú najbližšie obsahom a účelom k danému právnemu vzťahu podľa § 853 OZ. Využitie analogických ustanovení Občianskeho zákonníka je podľa § 853 OZ prípustné iba vtedy, keď daný občianskoprávny vzťah nie je upravený Občianskym zákonníkom, ale ani iným zákonom. V prípade, ak iný platný zákon konkrétny právny vzťah upravuje, nie sú splnené podmienky na aplikáciu analogických ustanovení Občianskeho zákonníka a daný právny vzťah sa posudzuje podľa toho zákona, ktorý ho upravuje. V opačnom prípade by Občiansky zákonník ako zákon všeobecný nadobudol absolútnu prednosť pred zákonmi špeciálnymi aj v tých prípadoch, kedy na rozdiel od špeciálnych zákonov určité právnu oblasť vôbec neupravuje.

41. Z uvedeného vyplýva, že Občiansky zákonník sa v prípade právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použije prednostne vo všetkých ustanoveniach, ktoré Občiansky zákonník upravuje, ako napr. dĺžka premlčacej doby, výška úrokov z omeškania a podobne. V prípade vymedzenia náležitostí konkrétneho zmluvného typu, ktorý Občiansky zákonník naopak neupravuje, ale je upravený v Obchodnom zákonníku, bude platiť zákonné vymedzenie zmluvného typu v Obchodnom zákonníku.

42. Preto je všeobecná definícia zmluvy o úvere obsiahnutá v ust. § 497 Obch. zák. platná a účinná aj pre vymedzenie zmluvy o úvere uzavretej spotrebiteľom. Zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom v zmysle ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktorý kogentným spôsobom vymedzuje, ktoré záväzkové vzťahy, pri ktorých sa uplatní právna úprava Obchodného zákonníka ako lex specialis vo vzťahu k všeobecnej úprave v Občianskom zákonníku, podliehajú právnej úprave obsiahnutej v tretej časti Obchodného zákonníka. V týchto prípadoch ide preto o obligatórne uplatnenie Obchodného zákonníka a jeho aplikáciu nie je možné dohodou strán vylúčiť, keďže sa bez ohľadu na povahu účastníkov riadi úverový vzťah vždy Obchodným zákonníkom. Tým nie je dotknutá subsidiárna aplikácia Občianskeho zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje na základe výslovného zmocnenia obsiahnutého v ustanovení § 1 ods. 2, podľa ktorého, ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva.

43. Obsahom záväzku dlžníka v prejednávanej veci nie je podľa Zmluvy o hypotekárnom úvere len povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zmluvne dohodnuté úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky z úveru sú odplátou za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru, ktorú je dlžník povinný platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to bez ohľadu na to, či lehotu splatenia celého dlhu, vrátane úrokov z úveru dodrží alebo sa dostane do omeškania. Je tak vylúčené, aby sa zmluvné strany v zmluve o úvere dohodli na bezúročnom poskytnutí peňažných prostriedkov, inak by zmluva mala len charakter zmluvy inominátnej podľa § 269 ods. 2 Obch. zák.

44. Ustanovenie § 52 ods. 1 OZ síce zvýraznilo ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu v tom smere, že ak niektorú náležitosť jeho právneho vzťahu upravuje pre spotrebiteľa priaznivejšie ako Obchodný zákonník, tak spotrebiteľovi sa poskytne táto priaznivejšia ochrana. Občiansky zákonník však citovaným ustanovením nepoprel možnosť, aby spotrebiteľia uzatvárali zmluvy o úvere, rovnako ako žiaden iný predpis nepoprel právo zmluvných strán, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala formu zmluvy o úvere.

45. Zmluva o hypotekárnom úvere je tak v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka súčasne zmluvou spotrebiteľskou, kedy na jednej strane stojí banka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej žalovaný ako spotrebiteľ, teda fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere nekoná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo v rámci samostatného výkonu svojho povolania.

46. Pri určení práv a povinností účastníkov Zmluvy o hypotekárnom úvere je však potrebné vychádzať z ust. § 497 Obchodného zákonníka, ktoré upravuje základné práva a povinnosti účastníkov úverovej zmluvy. Výška úveru je spravidla dohodnutá v zmluve vo forme určitého limitu, do ktorého môže dlžník úver čerpať. Okrem podstatných častí obsahuje zmluva o úvere aj výšku úrokov, lehotu na vrátenie úveru a ďalšie náležitosti, pričom väčšinu náležitostí pri úveroch poskytovaných bankami obsahujú úverové podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazuje.

47. Na základe vyššie uvedeného sa odvolací súd nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie o tom, že dohoda o platení úrokov z úveru obsiahnutá v Zmluve o hypotekárnom úvere bola uzavretá bez individuálneho vyjednania podmienok s dodávateľom aj po splatnosti úveru a že spôsobuje značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ako aj zhoršenie jeho postavenia, a preto je s poukazom na § 52 ods.2 OZ neplatná.

48. Takýto názor súdu vôbec nekorešponduje s písomnými dohodami žalobcu a žalovaného 1/ obsiahnutými v čl. I. bod 2, ako aj v čl. IV. ods.6 Zmluvy o poistenom hypotekárnom úvere uzavretej dňa 08.08.2005 medzi žalobcom a žalovaným 1/ pod č. 069/4006/05HU, ktorá bola nesporne uzavretá ako zmluva individuálna, vrátane všetkých, v nej obsiahnutých dohôd, a teda aj tej, z ktorej vyplýva, že ak dlžník so splatením úveru alebo akejkolvek splátky úveru podľa tejto zmluvy mešká, je banka oprávnená

od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do dňa skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej, ale nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa čl. I. bod 2 tejto zmluvy účtovať aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne. Takto dohodnutá výška úroku vychádza z § 502 Obch. zák., na ktorý nadväzuje § 369 Obch. zák.

49. Na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obch. zák. má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere, na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. Úroky z úveru sú totiž obsahom, a teda súčasťou záväzku dlžníka, na ktorom sa s veriteľom dobrovoľne dohodol, a to, platiť zmluvne dohodnuté úroky z úveru spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Keďže bola zmluva o úvere dohodnutá na dobu dlhšiu ako jeden rok, sú úroky z úveru v takom prípade, keď dlžník splácal dlh v splátkach, splatné spolu s každou splátkou. Celková suma úrokov musí byť dlžníkom zaplatená najneskôr so zaplatením zvyšnej časti istiny úveru.

50. Takéto zmluvné dojednanie je preto jasné a zrozumiteľné, keď obsahuje výšku úrokov ako ceny úveru tak, že úroky sa bez ohľadu na splatnosť úveru počítajú až do skutočného vrátenia peňažných prostriedkov. Súdom vyslovený právny názor o tom, že zmluva o úvere je z uvedeného dôvodu absolútne neplatná nie je preto správny. Zmluva o úvere uzatvorená podľa § 497 Obch. zák. nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, keďže záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere a je jej podstatnou časťou s poukazom na § 269 ods.1 Obch. zák.

51. Záväzok dlžníka platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky je tak v súlade s § 503 ods. 1 Obch. zák., z ktorého vyplýva, že dlžník je povinný zaplatiť veriteľovi zmluvne dohodnuté úroky z úveru za dobu od ich poskytnutia až do ich vrátenia, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal a tento jeho záväzok trvá aj po odstúpení veriteľa od zmluvy.

52. Pokiaľ žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie celého úveru, vrátane zmluvných úrokov a úrokov z omeškania v ním vyčíslenej výške tak, ako to vyplýva z jeho výzvy zaslanej žalovanému, ide nielen o úkon zosplatenia celého úveru podľa § 565 OZ, na ktorom postupe sa zmluvné strany písomne dohodli, ale zároveň aj o jednostranný právny úkon odstúpenia žalobcu od zmluvy o úvere pre omeškanie žalovaného s vrátením po sebe idúcich troch splátok podľa § 506 Obch. zák., čo žalovaného nezbavuje povinnosti platiť zmluvné úroky z úveru aj po zosplatení úveru až do zaplatenia celého dlhu. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá omeškanie dlžníka a ani zosplatenie úveru, a teda odstúpenie veriteľa od zmluvy o spotrebiteľskom úvere žiaden vplyv. Omeškanie dlžníka s platením úveru v splátkach, ktorých súčasťou sú aj vopred dohodnuté úroky z úveru je skutočnosťou, ktorá zakladá iný nárok, a to nárok na úroky z omeškania, ktoré majú úplne iný charakter, a to sankcionovať dlžníka za nedodržanie jeho povinnosti splácať dlh včas, nie však vznik nároku na úrok z úveru. Úroky z úveru nie sú sankciou za porušenie povinnosti, ale stávajú sa súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Preto aj omeškanie s ich platením zákon sankcionuje povinnosťou platiť z nezaplatenej splatnej sumy úroky z omeškania.

53. V prípade, že je splácanie úveru dohodnuté v splátkach a žalovaný niektorú splátku nezaplatí, má úverujúci právo na vyrovnanie celej pohľadávky. Jedná sa o stratu výhody splátok, ktorá je určitou sankciou za nesplnenie povinnosti úverovaného, na základe čoho sa stane splatným celý dlh. Strata výhody splátok však nenastáva automaticky, strany si ju musia dohodnúť v zmluve. Ďalšou podmienkou je včasné uplatnenie tohto práva úverujúcim, ktorý právo na vyrovnanie celej pohľadávky musí uplatniť najpozdnejšie do splatnosti najbližšej splátky, napr. výzvou alebo žiadosťou o zaplatenie celého dlhu. Pokiaľ úverujúci toto právo uplatní, úverovaný má povinnosť zaplatiť celý dlh naraz, a to bez zbytočného odkladu od žiadosti úverujúceho. (Uznesenie NS ČR z 23. 11. 2005, sp.zn. 21 Cdo 426/2005)

54. Či už oznámenie žalobcu, že sa celý úver stal splatný alebo odstúpenie od zmluvy nevylučujú, aby bol dlžník pri omeškaní s vrátením úveru povinný platiť ako úroky z úveru, ktoré predstavujú cenu - odplatu za prenechanie peňažných prostriedkov na ich používanie (nie odplatu podľa § 499 Obch. zák. za dohodnutie záväzku poskytnúť úver), tak aj úroky z omeškania, ktoré sú sankciou za porušenie povinností, tj. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi zmluvné úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať zmluvné úroky a úroky z omeškania pri omeškaní dlžníka aj pri pôžičke. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky aj v prípade spotrebiteľského vzťahu, a to podľa § 121 odst. 3 Obč. zák.. Majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať popri sebe. (porov.

rozsudky NS ČR z 25. 9. 2003, sp. zn. 33 Odo 518/2003, z 27. 6. 2007, sp. zn. 33 Odo 657/2005, a z 24. 7. 2014, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014, Komentár. 2. vydanie Praha:C. H. Beck, 2009, str. 1551 a 1856 autorov Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník II. § 460 až 880)

55. Nesprávny je aj právny názor súdu o tom, že po zosplatnení úveru sa zmluvným úrokom istina už neúročí, pretože nastupuje ako sankcia úrok z omeškania, čo vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/143/98, ktoré bolo zverejnené v Zbierke pod č. R 59/98. Už z právnej vety citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá znie „ Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania „ vyplýva, čo korešponduje aj s obsahom odôvodnenia cit. rozhodnutia, že...okresný súd zamietol žalobu veriteľa voči dlžníkovi z úveru a ručiteľovi len v tej časti, predmetom ktorej boli úroky z omeškania za omeškanie s platením dohodnutých úrokov s odôvodnením, že zo zmluvy nevyplýva, že by sa účastníci dohodli, že úroky sa stanú samostatným záväzkom, ktorý by sa samostatne úročil. NS SR dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo veci samej je čiastočne dôvodné, a to vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/. V odôvodnení uviedol, ...“ Žalovaný je podľa zmluvy povinný platiť z poskytnutých prostriedkov úroky. Úroky sú splatné mesačne. Úroky sú peňažným plnením a dôsledkom omeškania s ich platením je povinnosť platiť úroky z omeškania. Je to zákonný dôsledok vyplývajúci z ustanovenia § 369 ods. 1 bez toho, že by to museli účastníci právneho vzťahu dohodnúť. Úroky z omeškania patria za celú dobu, po ktorú je dlžník s platením úrokov v omeškaní. Platí to však len pre omeškanie s platením úrokov z poskytnutých prostriedkov, nie o úrokoch z omeškania. Keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich platením už ďalšie úroky z omeškania nepatria.“ Najvyšší súd SR v tejto súvislosti upozornil, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a že od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 <aspi://module='ASPI'&link='513/1991 Zb.%2523369'&ucin-k-dni='30.12.9999'> OBZ), s ktorým názorom sa odvolací súd stotožnil, keďže logickým výkladom textu judikátu je možné dospieť k názoru, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vlastne vyslovil tak, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov až do ich vrátenia, pričom posledný dátum vrátenia, a teda aj splatnosti bol stranami zmluvy o úvere dohodnutý na deň 15.11.2022.

56. Odvolací súd je preto toho názoru, že uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 59/98 je možné na prejednávajúcu vec aplikovať, avšak s takým výkladom, že pokiaľ žalobca ako veriteľ odstúpil od Zmluvy o hypotekárnom úvere tým, že úver zosplatnil, a teda vyhlásil jeho predčasnú splatnosť preto, že ho dlžník nesplácal riadne a včas, má nielen právo na účtovanie úrokov z úveru, ale aj úrokov z omeškania označovaných ako tzv. sankčné úroky v zákonnej alebo v dohodnutej výške s poukazom na § 502 a § 369 Obch. zák. až do splatenia celej poskytnutej sumy, vrátane úrokov z úveru, pretože tieto sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť aj z nich úroky z omeškania.

57. S poukazom na obsah rozhodnutia R 59/1998 nie je preto možné dospieť k názoru, že Najvyšší súd SR jednoznačne vyslovil, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, keďže o takomto nároku nerozhodoval ani okresný súd a ani Najvyšší súd SR. Navyše rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vychádzalo z právneho stavu v čase, keď výška úrokov z omeškania nebola zákonom limitovaná. V súčasnosti je však toto rozhodnutie, vzhľadom na zmenu právneho stavu, v tejto časti nepoužiteľné.

58. Aj z poznámky uvedenej k rozhodnutiu R 59/1998 vyplýva, že „Osoba prijímajúca úver (dlžník) zo zmluvy o úvere podľa § 497 <aspi://module='ASPI'&link='513/1991 Zb.%2523497'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a nasl. Obchodného zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky. Výška úrokovej sadzby je spravidla dohodnutá priamo v zmluve, ak nie, jej výška sa určí podľa § 502 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='513/1991 Zb.%2523502'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Obchodného zákonníka (vo výške obvyklých úrokov požadovaných za bankové úvery v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy). Úroky v tomto prípade nie sú sankciou za porušenie povinnosti, ale stávajú sa súčasťou peňažného záväzku dlžníka. Preto aj omeškanie s ich platením zákon sankcionuje povinnosťou platiť z nezaplatenej splatnej sumy úroky z omeškania. Ide pritom o odlišnú situáciu, než akú riešil judikát R 70/1994, podľa ktorého za omeškanie s platením úrokov z omeškania už dlžníkovi nevzniká ďalšia povinnosť platiť úroky z omeškania.

59. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd aj na Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18.09.2012, č.k. IV. ÚS 476/2012-14, týkajúce sa práve rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. 4Obo/143/98, z ktorého taký názor, ako prezentujú niektoré súdy prvej, ale aj druhej inštancie, ktorý mal vysloviť ÚS SR, že „dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti, popri platení úrokov z omeškania je neplatná pre rozpor so zákonom, a to § 39 OZ“, z uvedeného uznesenia ÚS SR nevyplýva. Ani v konaní pred Ústavným súdom SR a ani v konaní pred Najvyšším súdom SR sa neriešila otázka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru, keďže Najvyšší súd SR riešil okrem iných otázok prioritne otázku nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov z omeškania. Ani Uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18.09.2012, č.k. IV. ÚS 476/2012-14 nie je preto na prejednávajúcu vec aplikovateľné, keďže sa Ústavný súd SR v ním prejednávanej veci nevyjadril k problému ohľadom nároku veriteľa uplatneného v tomto konaní.

60. Žalovaný má tak povinnosť platiť úroky z omeškania aj z nezaplatených úrokov z úveru, ktoré sa stávajú ich kapitalizáciou súčasťou úverovej istiny a ďalej sú už úročené len dohodnutým alebo zákonom stanoveným úrokom z omeškania, čo bez ďalšieho vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Veriteľ môže požadovať zmluvné úroky aj vtedy, keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu. Zmluvné dojednanie o platení úrokov z omeškania z dohodnutých zmluvných úrokov nemôže byť podľa § 39 OZ neplatné pre rozpor so zákonom, keď Obchodný zákonník v § 503 takéto právo veriteľovi priznáva.

61. Rozhodovacia prax a aj právna literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru alebo peňažnej pôžičky predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté tak, ako vyplýva z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>

62. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok v jeho druhej výrokovej vete zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobcovi priznal v súlade s § 502 a § 503 Obch. zák. úrok z úveru aj po jeho zosplatnení, keďže dohoda o jeho platení obsiahnutá v Zmluve o hypotekárnom úvere je platným právnym úkonom vo výške uvedenej vo výrokovej časti tohto rozhodnutia

63. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že ho priznal žalobcovi voči žalovaným, ktorí neboli v odvolacom konaní úspešní. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v súlade § 262 ods. 2, v nadväznosti na § 251 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

64. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).